

كارىكاتۇرىك لە شۇرشى ئاورىشى!

ره‌خانه له بیان و بلاو کراوه‌ی سه‌رنگوم کردن له لایهن موشه‌قه‌کانه‌وه

بهشی بهکام

حەمىد تقوايى

وتایتله‌کی به میشکی خۆینه‌ریدا ده‌هینی
، نه‌وه نیه که ده‌بی بو‌روخاندنی جمهوری
ئێسلامی ئێران ده‌بی چی بکړیت، قسه نه
سه‌ر سیاسه‌تی ئهم دۆستانه‌یه بو‌سبه‌یینی
دوای روخان. به‌لام بیده‌نگ، بوون نه
سیاسه‌تی ئهم‌رو سبه‌اره‌ت به‌ رووخان و
هه‌روه‌ها ته‌رحه‌ک که ئهم نوستانه‌ بو‌دوای

ده‌وڵه‌ت و ده‌سه‌لاتی سیاسی دا راسته‌رو و
"ئه‌نتی حکمه‌تیه‌ست"ان. به‌ ستراتیجی
سیاسی ئهم دۆستانه‌دا شو‌رش و رابه‌ری و
ریکخه‌ستنی شو‌رش و سۆشیالیزم و جمهوری
سۆشیالستیان خسته‌وه‌ لاره‌ و جیی خۆی
داوه‌ به‌ داروخانی و ده‌وڵه‌تی کاتی و
ریفراندوم و نه‌نجومه‌نی دامه‌زرینه‌ران.

روخواندن خراوته روو به روشنی و نیمه نهم واقعیته مان دایه بهر ورځنه له به حسه ناوځویه کانداله بهرام بهر مونشقه کانداه که نه مړو وه که به حسه عمومی سه نه دکانی پلاو کراونه ته وه ، وه روشنی بېشانمان دا .

بولا يهره 5

ئەو سەئەدىيەى كە ئەم دوایانەدا دوستانىك
كە ئە حزب جىيابونەوه ئە ژیر ناوی بیان و
بلاوگراوى سەرنگومکردن(كۆمۇنىست
ژمارە 36، 30 بەھمەن 1383)بلاویان
كردەوه پەيوەندىەكى ئەوتۆى نىیە بە
روخاندەوه . ئەم تەرحە ئە بچینەدا بۆ
دەوى سەرنگوم كەردنى جەھورى
ئىسلامیە .ناوەروكى ئەم سەئەدانە بە
بىجەوانەى ئەوى ئىدەى دەكەن

پاگه یاندنی ریکخراوی به رگری له مافه گانی منالانی عیراق

وەرپیی ی نهوون ژیان
 منالانی وولاته
 انیان بههره مهند
 گشتی له وولاته
 ین که له لایهن
 ره ، بهلام ئهم بی
 سنه سهر حوکمی
 وه سهده برابره. له
 ی و چهوسانهووی
 یکی وهحشیانهو

ترسناک بوو تا ئیستاش ئاسهاری نهفعل و کارهساتی کیمای به
 رووی منالانی بی سهپرهرشتهوه دیاره، به ههزاران منال له نازی
 دایک و باوکیان بی بهش کراون ، به هوی گهماری ئابوری سهر
 عیراق و پیادهکردنی ههمان قانونهکانی رژیمی بهعس له لایهن
 نهحرابی قهومی ناسیونالیستی کوردوه له کوردستانی عیراق
 ههمان بی مافی له بهرامبهز ژنان و منالان دا بهریوه دهچی.
 منالانی عیراق سهبراری بی مافی بههوی زان بوونی عهقلیتی باوک
 سالاری یوهو دهبریاکه له تاوان و بی مافی و چهوسانهووی دهروونی
 و جهسهی پروپهروویان بووتهوه و بهردهوام بهدهستیانهوه
 دهنائین، بو لایهره 6

بولا يهره 6

و ده نالینن،

دهسه لاتدارانی کوردوستان و پیاده کردنی دیموکراسی

دیموکراسی وهکو سیستمیکی سیاسی بهو
مانایه دیت که مافی تاک تاکی مرؤفه کان
له کومه لگادا، له باری یاساییه وه
پارزیزو بیت و دهزگا فهرمییه
دهسه لاتدرهکانیش نه رکری پیاده کردنی
نهو مافانه بان له بهانه بر کومه لانی
بنه ماکانی دیموکراسی، کؤبوونه وه
گشتییه کانه (هه چه نده کؤبوونه وه)
گشتی پایه یه کی نه سلبی دهسه لاتی
شووراییه، به لام به لای منه وه له گه ل
سه ره تاکانی دروست بوون و چه سپاندنی
دیموکراسی گر یکیدا وهکو جه مک -

بولا يه ره 7

بشار

bizharpoet@yahoo.com

تهیرانی پەرله مان و حکومهتی دروست نه بووی عیراق زگماکه!!!

سمیر نوری

samir_noory@yahoo.com

نەمرو نەنجومەنە گالتە
جاریەکی بەغدا دواى ئەوى بە
هیچ قەراریکی رەسمى و سیاسى
نەگەشت چى ئە دانانى سەرۆکیك
بۆ ئەنجومەنەكە و چى ئە بواری
دامەزراندنى حكومت دا بە

دوسه تال هاته دره موو، به نيعترافي بهرهم سائج
دوتوانريت بووتريت له نه زمه دان ". نه مه له لايك وله لايه كي
تره هر له كاتي كوږوونه كه ياندا زړه مې گرمي هاوم و
كاتو يشا شاري داگرتيو، وله چهند شويني عيراق دا كوژواو
كه له باتيكي زړ كه وتوه توه توه .

نەوہ بۇ دوومانگ دەچیت ھەلپژاردنە گالتە جاریەکە ی عیراق
تەواو بووہ بەلام نە نجموہنی ھەلپژیرا و نەک نەیتوانیوہ
حکومەتیکی لە چەشنی نەوہ ی نیاد ەلاویش دروست بکات،
بەلکو بۇ دانانی سەرۆکی نە نجموہ نەکە پەنایان بردوہ تە بەر
شەرتی تەمەن درێژی و ریش سپیتی ھەر بۆیە شیخ زاری
ھەیزایان بە سەرۆکی کاتی داناوہ تا نە نیوان براییانی دوژمن دا
نەم کارە لە پشتی پەردوہ یە کالاً دەکەنەوہ .وا بروات
ھەلپژاردن ستۆک دەبی و حکومەتی "ھەلپژیراوی خەلک" کە
نەمریکا دئی زۆر پی خوشە لە دایک نابیت و چاوی بە دنیایی
تیرۆر شاد نابیت و ناوکی بە یە چەقۆی کوئی ناسیوونالیزم و
دین بەرستی نایریت .

ئېمە ئە بىرارى سەبارەت بە ھەئېئارڈن ھەر زۆر زوو رامان گەياند، ئەم ھەئېئارڈنە سىنارىيەكە كە ئەوزاگەكە بەرمو خراپتەر دەبات و قەئىشتى نيوان خەئك قوئتر دەكاتەو سىنارىيوى رەشى ئەمەريكا رەش تر و تاريك تر دەكات، دابەش كردنى خەئك بەسەر دىن وقەمو وقەبيلە و تايەفەو دەستەو تاقى كۆنە پەرست و ئە گۆر زىندوو بوومو زياتر دەكات، خەئكى ئە سەنگەرى دژى يەكدا رادەگريت، چارەسەرى كيشە بىچىنەيكانى خەئك ناكات، ئاسيش و نان و نازادى پۇ خەئك ھارەھم ناكات. ئەك باھۇزى ديموكراسى خەئكى نازاد ناكات، بگرە سونامىكە دەرياز بوون لىي ئاسان نيە و "ئەوى ئە دز مابىتەو فائجى دەبات".

نهووی ئیدعايهی که گوايه نه سر فلان ومزارت ريک ناکهون و نه سر فلان پۆست کيشيان ههيه ته نهوا روهيهکی کيشهکهيه، کيشهئ نه ساسي نه سر دابا بهش کردنی ناوچهی نفوز و جيگا مهوقعهيتی باشه بؤ شهرى سبهينى، نه مه ناستبو نهووی گشتيه يا شهرى خو چهک کردن؟ و خو ناماده کردنه بؤ شهرى دوو رۆژى تر ،

بولا يهره 5

چاوپیکه وتنی دنگه کان له گهڼ بژاری شاعیر که له لایهن رزگار عمرهوه نه نجام دراوه

شعیریه کانهوه سرچاوه دهگریټ . وه هر نهویشهوه نهزمونی شعیریم بالا دهکات و دهستی سره تاکانی شعیرم له تهوقه یه کی بهردهوامدا دهگوشیت و رومانسیه تیش وک یادگارنیک له گهڼ خویدا هه لدهگریټ و وهکو توخمیکي چالاکیش له پرؤسی دروست بوونی شعیرهکاندا پؤلی گرنگ دهبینیت و دهولمه ندیش دهبیټ .

پزگار :- دهیمکه نهدهبی مولتهزیم له ژیر فشاره ، چ به هوی گرته ئیستاتیکیه بی وهلامهکانی نههم جوړه له نووسین ، چ به هوی بهرزه ونه دی سیاسی جیلاو ، چ به هوی کهم بوونه وهی پؤ له دای پؤزی نهو قه له مانه کی که نههم دیدگایهوه شعیره بهرهمیان دهنووسی ، بهلام تو به پی ی نههم به رهمانه کی که تا ئیستاش بلاویان دهکیتهوه واز نههم جوړی نووسین ناهینی ، لؤزیکي په نای نههم بهرهموام بوونه چی یه ؟

بژار :- نهدهبی مولتهزیم له لایهن هه لگرانی نههم ریپازوه بهو مانایه له ژیر فشاره که له لایه کهوه نیلتیزام وهکو خاسیه تیکي سیاسی بؤ شعیر دهچاوه دکهن و له لایه کی تریشهوه به گوږانه وهی شعیر بؤ دنیای ههست و سؤز ، نهو خاسیه تهی به تهواوی لی دادهمانن . نههمه چونه تهی بیر کردنه وهی نهو که سانه یه که نیلتیزام وهکو به شیکي سروشتی پیکهاتهی شعیر نابین . نهوان بابته تیکیان نییه به ناوی نیلتیزامهوه که له دهره وهی بازدهی سیاست کردنهوه دریژه به ژیا نی خوی بدات . نهو ههمو شعیرانه کی که له بوارهکانی جوانی و سروشت و خوشه ویستیدا دهنوسین ، ههست به بوونی په یوه ونه یه کی گیانی ناکه کی ناوی نیلتیزام بیټ . نیلتیزام نهو ته نیا بوونه وهه یه که له جوگرافیای بیردا واتای ژیان پهیدا دهکات ، نهک ههر نهو ونه به لکو نهو جوگرافیایه شدا پای دهکیشنه نهو به شهوه که به سیاستهوه په یوه ست دهبیتهوه . نهگهر واده تر برؤین له هه ریمی سیاسته شدا هلی دهبرن بؤ نهو جیگایه کی که به نهدهبی شوږشگیر ناوړه دهگریټ . یانی سر و بنی مهسه له که دهبه ستنهوه به کیسهی خؤدان له گورنکاریه کومه لایه تییه کانهوه . کهواته نههم جوړه ناوړه کردنه ی نیلتیزام و دامالینی خاسیه تهی شعیری لی له بناغه دا بؤ پر خنه گرته له تیکه لاو بوونی شعیر به خه باتی شیلگیرانه ی چینی کریکار و کومه لانی خه لکی زه حه تکیش و نازادی خواز و نینسان دؤست . نههم جوړه تیروانیه بؤ نیلتیزامی شعیری و هینانه خواره وهی پؤلی کاریگه رانه ی له سره ناستی کومه لگا وپاساودانی په وهی که گرته نساتاتیکیه کانی بی وهلامه ، له بهر نه تدا تیروانینیکی

تر ، هه رچه نه له روانه تدا وهکو یه که یه کی سهر به خو دیته بهرچاوه ، بهلام له جهوه ردا په یوه نه دهبیتهوه به کومه لیکي هیچکار زور له فاکته ری رنکاره ننگه وه . بیگومان له روانه کی نههم تیکه یشتهوه ، هه لسه نکاندن نهزمونی شعیری کاریکی ناسان نابیت و پوهی دهچند لایه ریه کی نههم چاوپیکه ووتنه ش بواوی توږینه وهی نهو بابته نادات ، بویه نهوهی که لیژده ووتوومانه و دهیلین ، له چنده هیماهی کی کورت و ده رگا کردنه وهی کی خیرای چنده بابته تیک و چاوه پیاخشان دیکي سهری نی زیاتر شیکي تری تیا نادریت به دهسته وه .

مهسه له ی نیلتیزام له شعیردا ، بؤ خوی مهسه له یه کی ناوړه و پیویستی به لیکونه وهی دووردریژ هه یه . نه لیه ته مهسه له ی رومانسیه ت و نهزمون و شوږشگیریه تیش له شعیردا هه ریه هه مان شپوه ناوړن و دهبیټ به هه ناسه دریژییه وه کاریان له سهر بکریټ . من بؤ خوم نهگهر رومانسیه ت و نهزمون و نیلتیزام له یه که هاوکیشه دا بیبیم ، نهوا به زیاد کردنی رادیکالیزم بؤ سهریان هه رچه نهده بارودوخیکي نؤی به خووه دهگرن ، بهلام له چوارچپوهی شعیری سهرکه ووتودا یه کانگیر دجن . نههم تیبینیه م بهو مانایه نییه شعیره جیلاو زه کانی تر رت بکه موه ، چونکه نهوه تاوانیکه که من له ژیا نهما پی هه لسته تاووم و ییشی هه ناستم . نهوه کی لیژده جیگای سهرنجی منه ، رادیکالیزم نهک هه ر نامؤ نییه به دنیای شعیر ، به لکو له که شهوه وایه کی سیاسیدا رونه فیکي تر به شعیر دهات . شعیر گرمؤله کردن له سؤزیکي هه رهمه کیدا ، پیش نهوهی ساویلکه یی تیروانیه که پیشان بدات ، زنجیر کردنی شعیر خو یه تی . بؤ نهوهی شعیر نازاد بیټ ، دهبیټ نهو قالیانه بشکینن که تیایدا گیري دهدهن . نیلتیزامی چینایه تیم به شعیر شوږشگیرانهوه له روانه کی لابر دنی سنووره

بزوتنهوه کومه لایه تییه کانهوه بهرز دهکاتهوه بؤ ناستیکي زور بالا تر و بهر فراواتر . من وهکو شاعیریکی سهر به بزوتنه وهی کومونیزم نیلتیزامیکي چینایه تیم له بهرانه بر شوړی کومه لایه تی چینی کریکار و کومه لگای سوشالیستیدا هه یه . نههم نیلتیزامه چینایه تییه م چونکه هینده بهرین دهبیتهوه که مروقیایه تی دهخاته باوه شپوه ، نیتر هه ست به هیچ جوړه قهیدوبه ندیک ناکه له دهست و پی شعیردا . من له روانه کی نیلتیزامی حزبییهوه سهری شعیر ناکه م ، چونکه نهوه به له قالب دان دزمان ، نهک ههر نهو ونه به لکو له نیلتیزامی چینایه تییه موه سهری حزب و نیلتیزامه که شی دهکام . واته نهو دونیایه ی دهه ویت شعیره کانم تیایدا له دایک بن ، دنیای خه باتی چینایه تی ، هینده گه وره و فراوانه که ههمو دنیاکانی تر له ناویدا جیگه یان دهبیتهوه . شعیر شوږشگیرانه ش وهکو شعیری دنداری له خوشه ویستیدا شه پؤل دهات ، بهلام نهک بؤ تاکه که سیک به لکو بؤ رزگار بوونی مروقیایه تی . من ریپازی شوږشگیرانه م بؤ شعیره کانم هه لته بژاردوه ، نهوان منیان بؤ نهو کاره دیاری کردوه . جوش و خرؤشی ناوه کی شعیر ته نیا خاسیه تیکي رومانسی نییه ، نیلتیزام و شوږشگیریه تی لی دابراو نین و دژییه تیکیان له بهرانه ریدا نییه ، نهو شاعیر و نووسه رانه ی به نامؤ دزمان له شعیری سیاسی ، تیکه یشتیان بؤ یاساکانی شعیر پیچه وانه یه . نهزمونی شعیریم وهکو کومه لیک هه ول و بهرهم و هه لویستی جوړاوجؤری له یه که دانه پچراوه به شیک له ژیا نه م پیک دههینن . له گهڼ نهو وشدا که خودی خوم به دریژی میژووی شعیره کانم توخمیکي کارای ناماده بوو بووم تیایدا ، بهلام هاوکات بهددر له ویست و نارهنووی من ، نهو کاروانه به ریگایه کدا که هه لی بژاردوه بؤیشتوه . نهزمونی شعیری من وهیان ههر شاعیریکی

رزگار :- کاک بژار نهزمونی شعیر له لای تو به چ گورنکاریه کی تییه رپوه ، بؤ نمونه تو به سهره تیه کی دهتوانم بلیم رومانسی دهستت پی کرد ، دواتر تیکه بؤ جوړه له نووسینی شعیر بووی که دهتوانن به زور شت تهعیری لی بکهین ، نهدهبی مولتهزیم ، نهدهبی شوږشگیر . هتد ، تو چؤن نههم تابه ته ندیا نهی نههم نهزمونه هه لدهسه نگینی ؟

بژار :- ووشی نهزمون بؤ خوی که لیک توخمان به بیر دینیتهوه که دهبن به پیکهاتهی ، نهوانه تیروانین و پرؤسی نووسین و هه لسه که وتی رؤژانه ی ژیا نی کومه لایه تی و ناستی رؤشبری و هتد . نهزمون له مهیدانی شعیردا پی به پی نه شونما کردنی توانا فکری و ته کنیکیه کان پیده کات . نهگهر شعیر به دوو به شی سهرکی و له یه کی جیا نه بووه وهی شپوه و ناوه رؤک بزاین نهوا نهزمون به مانای برده تییه وهی هه مه لایه نهی نهو دوو به شه یه له په یوه ست به گورنکاریه کانی ناوه وهی شاعیر و ناستی هه میسه روو له سهری مامه له کردنی له گهڼ دیارده و رووداوه کومه لایه تییه کانهوا . وه لیژوه یه که من چ وهک ته مهن و چ وهک تیکه یشتیم له دنیای شعیر و دهوړوهر به ماته ریالی نهزمونیکی سنوورداد دهکام . نهگهر سهرچاوهی خوشه ویستییه کی بی سنوورو دنداریه کی به ناکام نهگه یشتو بیټ ، نهوا وهکو سهره تیه کی که دهست پی دهکات و وهکو نهو گورنکاریه ننه ش که دیت به سهریدا ، له چر بوونه وهی کی بی نه دنازه دا دهبیټ به یه کی توخمی بنچینه یی له سهرتاپای ژیا نی شعیریدا . وه هه ر نه مده که وام لی دهکات قونج به ندی له نهزمونی شعیری خوما و له نیوانی رومانسیزم و ریالیزم و ریالیزمی سوشالیستیدا به دی نهکام . نهگهر به جوړیکي تر گوزارشت نههم بیرؤکه یه بددم ، دهلیم نهو رومانسیزمی که له سهره تاوه رژاوه ته ناو شعیره کانم ، هه تا نیستاش دریژه به ژیا نی خوی دهات و له ههمو شعیریکی سیاسیدا به بیدهنگی و به نهینی شه پؤل دهات . من لیژده مه بهستم له یه که رهنگی تافیکر دهنه وکان و راوه ستانی هه لچوونی نه مامی نهزمونی شعیری و هه ژارییم له مهیدانی ته کنیکدا نییه ، به لکو مه بهستم له به یه کدا چوونی به شه کانی یه که نهزمونی شعیری که له پله کانی گه شه کردنیدا هه مه گیر بووه . نهگهر مهسه له ی دنداری ، نیلتیزام له نیوان دوو که سی عاشق به یه کتری پیک دههینیت ، نهوا مهسه له ی چینایه تی و نیشتمانی و نه ته وایه تی و هتد ، نههم نیلتیزامه له روانه کی شاعیره کانی نهو

پاشماوې ل2.....چاوپيکه ووتنی مایپهری دهنګه کان

چینایه تیپانه یه که له بهرې نوردوګای بهرې سهرمایه دارۍ نه داووته وه . بهو پینېی که سهرمایه داریدا و به دژۍ سوشیالیزم سهنګر دهګریت . من بهش به حالی خوم گرفتۍ نیستاتیکې بۇ شیعریک که نیلتیزامی سیاسی هه لګریتیت نابینم . نهوه چونیته توانای شیعرۍ و هه ژانۍ ناوه کیپانه ی شاعیره که بوون و نه بوونی گرفت له نیوډا دیاری دهکات . مهسه لۍ جوانناسی نهګهر له پرؤسه ی که شه کردنیدا په یوه ونډی به قوناعه میژوویه کانی بزووتنه وې شیعره وه هبیت ، نهوا به جیاوازی نیوان قونایخانه شیعریه کان و کیشه کومه لایه تیپه کان و بابته جیاوازه کانی ههر سهرده میکی دیاری کراوه وه په یوه ست نابیته وه . خودی نه م جوانناسییه له بنه رهندا دهګریته وه بۇ شاعیره که و نه ویشوه په یوه ونډی نهګه ل چهنډین فاکتهری تردا په یدا دهکات . گرفتۍ جوانناسی ههرچهنده له لایه ن شاعیره کهوه کونترول ناکریت ، به لام خودی شاعیره که مهیدانی ییکداندانی نهو توخمانه که توانا و بیره و نیستاتیکې شیعره که دهست نیشان دهکهن . نهوانه ی که بیان وایه نیستاتیکې شیعرۍ جواننیه کی ناویرانه به ناسکی و نه ممش بۇ خوی دهکه ویتنه ناکوکییه وه نهګه ل زبرۍ سیاستدا و له دوایشدا نیلتیزام وهکو دهرنه نجامیکی سروشتی و هه لویست گرتنیکې دروست لهو سیاسته ی پی له مهکنه نه ددهن ، ریک پیناسه ییکی داتشارو له واقعیه یتیکې ناوه ژوو کراو ، که بالانسی بهر ژوه ونډییه چینایه تیپه کانین دهکات له م مهیدانه دا ، دهوورن به بالای نیستاتیکادا . نه نیستاتیکې له دایک بووی نهرم و نیانیه و نه سیاسته تش (به هه موو باله کانیه وه) زبرۍ له سهر خوی تاپو کردوه . نهګهر ناسکی خاسیه یتیکې جوهه یی جوان ناسی بیت ، نهوا به پیی تیروانینی چینایه تیپانه ی جیاوازی جوړکی به خویه وه دهینیت . جوانناسی شیعرۍ له بواری سیاستدا به مانای زبر بوونه وې ناسکی نایهت ، به لکو به مانای تیه لکیش بوونی نهو ناسکی یه یه له نازادی مروقه و رزگار بوونی خودی جوانناسییه نهو زنجیرانه ی به ناوی ناسکی و شه پؤلی سوزوه دهګرینه دهست و قاجیه وه . نه لته ته سیاست بۇ خوی وه به شیوه ییکی گشتی دوو جوړی هه یه که نهوانه ش به پیی ته وهره بهستن به دهوړی بهر ژوه ونډییه چینایه تیپه کانۍ بوزو و پرولیتاریادا دیاری دهګریت . نیستاتیکې شیعرۍ سیاسیش له بواری سفتی و زبرۍ دا به پیی تیروانینی چینایه تی جیاوازه لکوه ووتی نهګه لدا دهګریت و ، جکه له چیره گشتیه ی که ، چیرۍ تاییه تی لهو روانګانه وه بۇ خوینهر به دهسته وه ددهات . گرفتۍ نیستاتیکې نه دهی موله زیم له ویره نییه که بی و له لامه ، له بنه رهندا له ویره یه که بهرې کومونیزم و رادیکال ، به دامه زانندنی حوکومه تی کریکاری و لهامی پراکتیکیان به

زهمینه ییکی سیاسی گونجاوه . نهینی واز نه هینانم له م جوړی نووسین ، ههوار خستنی کاروانی شیعریمه له جهرګه ی کیشمه کیشه چینایه تیپه کاندا .

رزگار :- کاتی خوی له شامیر (نه حمده شاملو)

یان پرسۍ ، نه دهب و سیاست له کوۍ به یه کاتر دهګه ن ؟ نهو ووتی : ریک له سهرمه ییتی یه کاتر نه ی له لای تو نه م دوو دونیایه چون به یه کاتر ده یشتوون ؟

بزار :- سیاست نهګهر وهکو زانستی یه کلاسی کردنه وې کیشه چینایه تیپه کان و له روانګه بهر ژوه ونډییه کان و نامانجه کانی چینی کریکاره وه سهری بکهین ، نهوا ده بیت وورد بینانه به ناویدا شو ببینوه و ژیر بیژانه رؤشایی بخرینه سهر شیننه تاریکه کانی . نه م دهقه ره (سیاست) شارهزا بوون لی چهنده گرانه ، وون بوونیش تیایدا نه وهنده ناسانه . ههر حزیه و له چونیته تیګه یشتیه وه بۇ هاوسه نگی هیزه کان له لایه کهوه ، وه له لایه کی تریشه وه ډاګرتن و هیشته وه یی جیګا و ریکای خوی نهو نیوډا و له بزووتنه وه ییکی هه ییشه روو له سهردا ، ده بیته کروکی نهو تیروانین و مامنه کردنه ی که له مېر سیاسه ته وه هه یه تی و دهیکات .

نهګهر بۇ حزیه کانی سهر به نوردو وګای سهرمایه دارۍ بهو پینېی که نامانجه کانین پیرز نییه و ریکای نا پیرزیشی بۇ دهګرنه بهر ، سیاست کردن ته نیا هونه یی بردنه وې دهسلات بیت ، نهوا بۇ حزیه کانی بزووتنه وې کومونیزم ریک به پیچهنه وایه یی . سیاست کردن بۇ ههر حزیکې مارکسیستی له ناسوی رزگار بوونی چینی کریکاره وه سهرچاوه دهګریت ، بویه په یوه ست ده بیته وه به خستنه کهری هه موو توانایه کی مرویانه له مهیدانه کانی بییر و کرداردا و کرتنه بهری هه موو ریکایه کی پیرزیش ده بیت به نامرازۍ دهسته بهر کردنۍ پویشتن و ده یشتنی کاروانی خه باتی چینایه تی بهو نامانجه پیرزه . سیاست وهکو دیارده ییکی کومه لایه تی و به شیک له سهرخانی کومل ، یاسا ناوه کی و دهره کییه کانی جوولانه وکه ی دابین دهکهن . جا یو په یی بردن بهو سیستمی جوولانه ویه ، دوزینه وې نهو یاسایانه پیوسته . لیره دا که دهګرینه نه م خاله ، نیتر سیاست له باری تیورییه وه پاراو ده بیت و نهګه ل ناسو و نامانجی شیعردا که چیژ و به ختومری و رزگار بوونی ته واوی مروقیایه تیپه ، به یه که دهګن و له بؤته ی خه باتیکې هاوېشه دا به مل یه کدا ده تینه وه . سیاست و شیعر نه که له سهر مه ییتی یه کتری به یه که ناګن ، به لکو دوو چرای داګیر ساوون بۇ یه کتری و دوو رنیواری سهر یه که رېګن . نه سیاست هونه یی فروقیل و چاوبه ست کردنه له جه ماوهر و نه شیعریش بهرهمی و بهر هاتووی

پاشماوې کاریکاتوریک له شورشې ناوړشمې

نهم دۇستانه شه نه ژان و نه فېان كردهوه، ووتېان ته فتيشي عه قیده مه كهن و رۇشتن. نه مرؤ هه مان تېروانين كه ره خنهی ليگړا ورده كړايدوه به توخت و به خو هه لاسين و درېرېني چه پانه به عنوان سياسي ته رهمي حزبه كيان رايانگه ياندوه. نهم رووه كه به دهه قيقی نه مرؤ نهم تېروانينه كۇنانه دۇستانى جيا بووه ووه به سياسي رهمي حزى مونشه قبووه كان، به وزيفه دۇمانى ده زانين جاريكى تر ره خنهی دۇمانيان ناراسته بكهين .

تېروانينى رهدكراوه و ره خنه ليگړاو له شيوه دارشتنى تازمه

هه ركه سيك كه چاويك له بلاوكراوى سهرنگوم كړدن بكتا نه وه دې بۇ دهرده كه ویت كه ناوهرؤكى نهم سه نه ده له واقعا هه مان نه وه به حسانه به كه كورشي مودهرسى له پلنيومى شانزهدى حزب دا خستيه رو . نهم به حسه له هه مان پلنيوم دا و هه روه ها دواى نه وه به شيوه د بريارنامه يه ك نووسيه وه ، ره خنهی ليگړاو روويه رووى نيعترازيكى فراوان و ره خنهی به شداربووانى پليو نوم و مكه تهب سياسى بووه وه . وه نه لايهن زوريك له دۇستانه دى كه حزبيان جيهيشت و نه مرؤ نيمزايان داوه نهم بلاو كراويه ، روويه روويه وه . له ماوى چه ند مانگدا دواى پلنيوم نووسينى جوراو جور له بهرامبر نهم تېروانينه دا نووسرايه وه و به شيويه كه فراوان ره خنهی ليگړاو وه لا خرا . (بگه ريره وه بۇ سايتى نينترناسيونال، لينكى سهند و به حسه ناوخويه كانى حزى كۇمۇنيستى كريكارى نيران، به حسى روخانى جمهورى نيسلامى و كاسييتى كۇبوونه وه كانى مكه تهب سياسى دهر باره به حسه كانى په يوه نهد به حزب و سهرنگوم كرده وه) . نه و كاته فورموله يه كه كورش خستبووه ديه روو بريتي بوو له دهه لته كاتى + نه نجمه نهم دامه زرينه ران ريفراندم . بنچينه به حسه كه نه وه بوو كه جمهورى نيسلامى دهر و خى و نه خشه عه مه لى ده بى چى بيت به هاوبه ش له گه ل هيزى نۇپزيون ، نه وانه نه و هيزانه ديه دهه لاتيآن له دهه ست داوه ، نه و كات دووى خرداديه كان و هه جهر يانيه كان و نه وانى تر به نمونه ناويانى ده هينا ، تا دهه لته كاتى ته شيك بكهين و دواتر نه نجمه نهم دامه زرينه ران دابه زرى و كه

دهستورى هه ميشه بى بنووسيته وه و نه مه ش بدهينه ده ست رفراندوم . مهنشورى روخانندن كه نه مرو بلاو كراوه ته وه به ته واوى هه مان ته رحه . راسته و راست نهى ووتوه نه نجمه نهم دامه زرينه ران و ريفراندم به لام هه مان ناوهرؤكى خستبووه روو . ووتويه ته ده بى دهستورى هه ميشه بى ناماده بكريت بۇ نهم كاره و نووسينى نهم دهستوره ده بى نه نجمه نهم نۇنيه رانى خه لك ناماده بكن . نه و وه خته ده يگوت نه نجمه نهم دامه زرينه ران نيستا ده لىن " نه نجمه نهم نۇنيه رانى راسته و خوى خه لك " . (به روو كه شى راديكال بوونه كه دى نه وه به كه راسته و خويه واته وه كو هه مو نه نجمه نهم نىكى تى نۇنيه ران، هه نېژاردنيش به نۇنيه رايه تى و به دوو قۇناغ نيه) دواى ته رحه كه ده لى نهم نه نجمه نهم نۇنيه رانى راسته و خويه ده بى دهستورى هه ميشه بى بنووسيته وه ، واته نۇنيه رانيك كه به شيوه د پهرلمانىكى متعارف هه نه ده بزي رين و له دهورى يه ك كۇده بيه وه كارى نه نجمه نهم دامه زرينه ران جى به جى ده كه ن هه مان داستانى كۇنه دى نه نجمه نهم دامه زرينه ران و ريفراندم به دهر برينى تازه له بهرامبر نيمه دانراوه ! نه مه هه مان به يانى شهرميونانه دى فورموله دى دهه لته كاتى + نه نجمه نهم دامه زرينه ران + رفراندومه كه نه مجاره له ژير ناوى بلاو كراوى سهرنگوم كړدن بلاو كراوه ته وه . هه مان تاس و هه مان هه مامه ، ته نه ا بيه نامه دى سهرنگوم كړنه كه يان تۇزى ترش و خوى سۇشايلىز ميان پيوه كرده . نهم به يانه وه لام دهه يينه وه ، به لام سهره تا پيوسته كه مى زياتر به " مهنشورى سهرنگوم كړدن " دا ده قيق تر برونين .

جمهورى سۇشايلىستى

دواتر : وه اخستنى به رنامه دى دنيايه كى باشت

بلاو كراوى سهرنگوم كړدن به شيويه كه بنچينه بى و پايبه بى حسابى حزى تازه له گه ل كۇمۇنيزمى كريكارى يه كالا ده كاته وه . نهم سه نه ده به رۇشنى ده س هه لگرتنه له به رنامه دى " دنيايه كى باشت " . نه وه ناوهرؤك و هه وه رى به رنامه دى " دنيايه كى باشت " ، و تاييه ته نه دى نهم به رنامه به ماناى

ستراتيجيه كى سياسى و له په يوه نهد به مه سه لى دهه لته و ده سه لآتى سياسى حسابى كۇمۇنيزمى كريكارى له كۇمۇنيسته جوراو جوره كانى تى سونه تى چه بى نيران و چه بى غه يره كريكارى چه ند ده بى نهم دوايانه دى جيهان جيا ده كاته وه ، ته نه ا راگه ياندنى نه و نه سه ليه كى كه حزى كۇمۇنيستى كريكارى به دامه زراندى حكومه تى كريكارى (له كاتى ته سويى به رنامه دا هيشتا ناوى جمهورى سۇشايلىستى نه خرابوه روو و ته سويب نه كرابوو) به رنامه دى سۇشايلىستى خوى پيا ده كات . سۇشايلىزم ده سه جى گيان و ناوهرؤكى به رنامه دى دنيايه كى باشت پيك دهه يينيت .

هه موو چه بى غه يره كريكارى ، له ترؤتسكيه كان و پۇبولىستيه كان و ماويه كان و چريكه كان نه و چه پانه كه نه گهرچى سويند به سۇشايلىزم ده خون ، به لام سۇشايلىزم نه به وينه دى رژيميكى سياسى و حكومه تى و نه به وينه دى رژيميكى نابورى له كارنامه دى خويانا دا يان نه ناوه و هه لىان گرتوه بۇ سهرده ميكي تر . بۇ چه بى غه يره كريكارى هيج وه ختى شۇرشيك كه له نارادايه سۇشايلىستى نيه و نه وزاع هيج كاتى له بار نيه بۇ سۇشايلىزم . له گوشه نيگاي نه مانه وه هه ميشه كۇمه لكه له " قۇناغى يه كه م " و " ناماده كرنى زهمينه " و " پيش مهرجى " شورشى سۇشايلىستى و سۇشايلىزم به سهر ده بات و هيج وه ختى نوبه دى شورشى سۇشايلىستى نايه ت .

نهم به رۇشنى تېروانين و هه لويستى كورشى مدرسى و دۇستانى جيا بووه وه له به حسه ناوخويه كانى حزى نيمه دا بوو و نه مرؤ له بيه نامه و بلاو كراوى سهرنگومى حزبه كه يان خستبووه ته روو و نۇنيه رايه تى ده كه ن . له " بلاو كراوى سهرنگوم كړندا " دامه زراندى دهه لته كاتى به وينه دى به رنامه دى عه مه لى مونشه قه كان دواى روخانى جمهورى نيسلامى راگه يه ندراره نه مه ش واته دوا خستنى حكومه تى كريكارى و جمهورى سۇشايلىستى بۇ كاتيكى تر .

يه كه م جار كه نهم تېروانينانه له قانلى بريارنامه يه كى پيشنيار كراودا كورش له كۇبوونه وه دى مكه تهب سياسى خستيه روو (بگه ريره بۇ سه نه د و به حسه

دهرونه كان) كه و ته به رره خنهی نيمه و نهم خاله مان خستيه روو كه نهم بريارنامه به دى به رنامه به و ته نه ا كۇنگره سه لاحيه تى ليكۇلينه وه دى هيه . نه و كاته كورش و هاوبه ركه انى ته نكيديان كرده كه تيزى دهه لته كاتى به خنه لاوه (هه روه ها نه نجمه نهم دامه زرينه ران و رفراندوم) پيوست به وه ناكات بيه خينه كۇنگروه . هه تا ناچار بوون رازى بن به بريارنامه كانى كۇنگره دى چواركه به ته واوى پيچه وانه دى نهم تېروانينانه بوو . نه مرؤ واخويان پيشان ده دن پيوستيه كيان به سازش و پاشه كشه نه بى . حزى " سۇشايلىزم دواتر " خويان دروست كرده قسه دى دى خويانى تيدا ده كه ن . هه لته ته نهم دۇستانه مجازن هه رچيه كيان بۇ بيلين و بنووسن به لام نيمه نيجازه ناده ين نهم ودرچه رخانه به ره رو راست و گه رانه وه به بۇ سونه تى چه بى غه يره كريكارى و سۇشايلىزم به ناوى به رنامه دى " دنيايه كى باشت " و حيكه تيزمه وه شكل بگريت . مه سه لى من له سهر نادروستى و دروستى تېروانينى نهم دۇستانه نيه . هه ر هه لويستيك وهر كرين له سهر نهم تېروانينانه هيج له وه ناگوريت كه راسته و خو و به رۇشنى به رنامه دى " دنيايه كى باشت " نه بى ده كاته وه . نيستراتجى دهه لته كاتى به هيج ته فسرو ليكدا نه وه ته حريف كرده نيك له گه ل به رنامه دى دنياكى باشت دا ناگونجيت . نهم دۇستانه ده توانن به رنامه دى خويان و كۇمۇنيزمى جورى خويانان هه بيت . له و بايه ته كۇمۇنيستانه دى " سۇشايلىزم دواى " زورمان هيه . به رنامه دى " دنيايه كى باشت " له بنچينه وه له ره خنه له به رامبه رنهم جوره كۇمۇنيستانه نووسرايه وه . دۇستانى مونشه قه له نيمه نه گه ر ده يانه وى ستراتيجى دهه لته كاتى كاتيه كه يان په يگير تر مونسه جيم تر بى و اباشتر به رنامه دى " دنيايه كى باشت " وه لا بنين . باشت وايه له په ناي " شورش تاودان " و " به رنامه تاودان " لاچن وبه نيمه دى بسپرن و چست وچالاك و بى غه م راپه رمو نه سهر جيهه جى كرده نى نيستراتجى دهه لته كاتى كاتيه كه يان . نهمه بۇ هه مو لايه كمان زور باشته .

پاشماوهی کاریکاتوریک له شۆرشى ئاوريشمى

دەولەتى كاتى : ئىستراتىجى تەسلىم كردنى دەسلەت بە راست

ئەو شەتى بەگشتى بە شىوھىكى تايبەت راست و چەپ لە هەل و مەرجى شۆرشگيرانەدا لە كۆمەنگەدا لە يەك جىيادەكاتەو، بە شىوھىكى سەرەتايى، ئەو راستەى لە قانئى چەپدا كە لە ئەدبىياتى سياسى چەپەكاندا پىي دەووتريت ئۆپۆرتۆنىزم ، لە خەتى كۆمۆنىستى و خەتى شۆرشى سۆشىيالىستى جىيادەكاتەو مەسەلەى دەولەتە . ئەمە يەك جىيادەكاتەو گىرنگى سياسىيە . لە رووى تيورىيەو كەم نىن ئەوانەى خۇيان بە سۆشىيالىست دەزانن . تەواوى چەپى غەيرە كرىكارى خۇيان بە سۆشىيالىست دەزانن هەر نەمرۆ لە گەل رابەرانى حزبى تودەدا قسە بكە لە ئىدىعا سۆشىيالىستىيەكانىيان كەم كارى ناكەن . بەلام لە سياسەت و پراكتيكدا ئەم هەموو ئىدىعايە بە چەند ئەگەر مەگەرىك وەلا دەخرىن و دەرگا لە رووى سياسەتى چىنەكانى تر ئاوالا دەكرىتەو . "بلاوكراووى سەرنگومكردن" بە رۆشنى هەمان كار نە نجام دەدات . ئەمە تەرحىك نىيە بۆ سەرنگوم كردن ، تەرحى دامەزراندنى دەولەتى كاتى يە . ئەم بلاوكراوويەدا دەولەتى كاتى بە ماناى سەركەوتنى بزووتنەووى سەرنگوم كردن تەعريف كراو . بەلام پىيوستى گەشەدان بەم بزووتنەويە تا ئاستى بزووتنەويەكى شۆرشىگيرانە . و زامەن

كردنى هەژمەوونى چەپ بە سەر ئەم شۆرشەدا و بە دەستەووە گىرتنى رابەرايەتەكەى و رىكخستنى شۆرش ئەلە "مەنشورەكە" و ئەلە بىيانامەى سەرنگوم كردنەكەدا نىتقى لىدەرنەهاتووتە دەروە . ئەمە خۆى بە ئەندازەى كافى ووتراو . رىكخراوىك خۆى بە چەپ و شۆرشگىر دەداتە قەلەم بە پىيوستى نازانى لە بلاوكراووەكەيدا كە بۆ روخانى جەمهورى ئىسلامى بلاويكردووتەو هەتا بۆ يەكجاريش ئىشارەتى بە راپەرىن و شۆرش بكات . لە جىياتى ئەو رايەدەگەينى كە دەولەتى كاتى جىي جەمهورى ئىسلامى دەكرىتەو يەكسەرە داواكارىيەكانى كە لە بلاوكردنەووەكەياندا رادەگەينىريت بە عنوانى سەركەوتنى بزووتنەووى سەرنگومى و ئەم لىستە كەمەى داواكارىيەكان كە بە شىكى كەم لە ئەو بەشەى بەرنامەكە تايبەتە بە داواكارىيەكان لە "دنياكى باشتر" دا تىدايە ، ئەو بەنداندەى پەيوەندە بە هەيكەلەى دەولەتەو ، وەلانانى بوركراى بانسەرى خەلك و هەيكەلەى حكومەتى شورايى ، بەتەواووتى و لانراو . بە مانايەكى تر دامەزراندنى دەولەتى كاتى كە ئەو هەيكەلەكى ئەگەل بەرنامەدا دىتەو "دنيايەكى باشتر" و ئەو ناوەرۆكى بەشى داواكارىيەكانى بەرنامە "دنيايەكى باشتر" تەحقيق دەكات ، بە ماناى سەركەوتنى بزووتنەووى سەرنگومكردن تەعريف كراو . ئەمە

سەركەوتنى نىيە ، هەتا سەركەوتنىكى كاتيش نىيە ، ئەمە راگرتنى بزووتنەووى سەرنگومكردنە لە نىووى رىگادا و لە كۆتايىشدا شكست پى هينايەتتى . ئەمە تەسلىم كردنى دەسلەتە بە راست . هەتا هەمان ئاستى داواكارىيەكانى بەرنامە "دنيايەكى باشتر" كە لە بلاوكراووەكەياندا هاتووتە بەى شكىگرتنى شۆرش (كە دۆستان بە دلە راوكىيەكى سەيرەووە جەزەكەن بە ناوى رۆژانى مندائىيەو واتە بزووتنەووى سەرنگومكردنەو ناوى بىيەن) لە ژىر هەژمەوونى چەپ بە رابەرى چەپ دا ئىمەكانى هەيە . ئەم شۆرشە ناتوانىت و ناىيت بە جىيەجى بونى ئەم داواكارىيە رابووستىت . راگەياندىنى زوو گەيشتنە سەركەوتنى هىچ معنایەكى نىيە بە غەيرى شكستى شۆرش بلاوكراو "مەنشور" بە دەقيقى ئەمە دەكات . تە حقيقى بە شىك لە ئازادىيە سياسىيەكان ، كە بە شىك ئەوانە وەك ئازادى سياسى هەلەشەووى دار و دەستەى سەركوتگەر بەرەمى خۇيەخۆيى بزووتنەووى شۆرشگيرانەيە ، سەركەوتنى بزووتنەووە رادەگەيەندى بەرەى ديپلوماسى و دەستورى بنچىنەيى و ئەو نەجمەنى دامەزرىنەران رادەخەن . ئەمە خستە رووى سەركەوتنى بزووتنەووى سەرنگومكردن نىيە ، رىگەر دروست كردن لە سەر رىگای ئەوانە . تەرحى ناردنەووى خەلك بۆ مائەكەنيان تەسلىم كردنى مەيدانى سياسەت بۆ هیزە راستەووەكان و كەسانى مۆتەخەسس دامەزرىنەرانى

دەولەتى كاتى و ئاشتى نەتەوويى خستە سەريەكى نەنجومەنى دامەزرىنەران و دەستورى هەميشەيى يە . هیزە راستەووەكان هەر لە ئىستەووە ئەم تەخسوسەيان بەكار بردو . رىفراندۆم دواى روخان ، جىيەجىكردنى بىيانامەى مافەكانى مەروۇ ، نەنجومەنى دامەزرىنەران ، نووسىنى دەستورى هەميشەيى لە چوار چيووى مافەكانى مەروۇ داو ... هتد . ئەم جۆرە "وتمان" نەنە دەخرىتە رى تا بەكەمترىن ئال وگۆر لە حكومەت ، خەلك بىرنە مائەووە بلىن تەوا بوو . سەركەوتنى ، ئىستاكاتى هەلئىزاردن و دەستورى هەميشەيى يە . ئەم تەرحانە دەكەن تا بزووتنەووى سەرنگومكردن شۆرش نەگەينىتە ئاخەر مەزلگا ، تا ژىرو ژوور كردنى رژیمنى سياسى ئابوورى سەرمایەدارى لە ئىران دريژەى پى نەدات . ئەمرۆ دۆستە منشەقەكانى ئىمە سەريەخۆ لە هەرنىيەتيك كە هەيانە هەمان سياسەتيان گرتووتە پىش . بىيانامەى سەرنگومكردن ئەم يارى بازىيەى راست بە عنوانى تەرحىك بۆ ناردنە مائەووى خەلك رەخنە لىدەگرى بەلام تەرحەكەى خوشيان جىياووزىيەكى واى نىيە ئەگەل ئەم جورە تەرحانەدا . "بلاوكراووى سەرنگومكردن" دەربرىنى چەپە بۆ "رىفراندۆم دواى سەرنگومكردنى جەمهورى ئىسلامى" .

ئەم بابەتە دريژەى هەيە

پاشماوهی قەيرانى پەرلەمان

سەنگەر لىدانى بزووتنەووە ئىسلامىيەكانە لە بەرامبەر ناسىونالىزمى كورد و بە پىچەوانەووە ، سەنگەر لىدانى سونە و شىعەيە لە بەرامبەر بە يەك يان فەرەهەم كردنى ئازادى و ناسايشە ، ئەووى خۆى ئەم واقىياتانە گىل دەكات و دەنى وەختى زياترمان دەوى ئەزمونەكە تازەيە ، ياشەريكە ئەم كىشمە كىشمە كۆنە پەرستانەيەدا و بەرژەوندىيەكى هەيە ئەم نىيەدا ، يا ئەووەتا نەزانەو لە گۆى گايا نووستو .

"ئەك ئەتوانىت بووتريت ئە ئەزمەدان" بەلكو هەلئىزاردن و دروست كردنى حكومەتە

دروست نەبوو قەيراناويەكە خۆى ئە ئەزمەدا دەژىت بەرەمى وەزىيەتيكى سياسى و بەرەمى شەرايتىكە ئەمريكا دروستى كردو لە ناوچەكە ، روكنى ئەساسى ئەم ئەوزاعە هەلكەندى دەولەتە و هەولدانە بۆ دروست كردنى دەولەتيكى پڕۆ ئەمەريكايى لە بان سەرى خەلكەو ، بە ناوى خەلكەو . كۆكردنەووە برەدان بەكۆنە پەرست ترين هیزە سياسىيەكانى گۆرەيانى سياسى يە لە عىراقدا ، رىگرتە ئە كەمترىن دەخالەتى خەلك لە ديارى كردنى چارەنووسى سياسى

خويىدا . ئەم ئەزمەيە زگمەكە ئەگەل داگىركردنى عىراق و بالا دەستى هیزەكانى سىنارىيوى رەشدا پەيدا بووو ، ئەزمەى ئەو هیزانەو سياسەتى ئەمريكا وى ئەتەر ناتيشى ئەزمەى ئۆى جىيەنيەكەى ئەمەريكايە . بە بوونى ئەمريكا لە عىراق و بالا دەستى ئەم هیزانە ئە ئەم ئەوزاعە باش دەبىت و ئە ئەم ئەزمەيە كۆتايى پى دىت بەلكو بەعەكسەو ، دريژە كىشانى ئەم كىشمەكىش و قەيران و چەنگى ساردى نىوان هیزەكانى سىنارىيوى رەش زەنگى خەتەريەكە كە مەوداكەى پىشپىنى

ناكرىت . رىگا چارەى ئەم ئەوزاعە ئىمە بە رۆشنى لە ستراتيچى خۆماندا بە رۆشنى خستوومانەتە روو ، ئەويش دەرچوونى هیزەكانى ئەمەريكايە لە عىراق و چەك كردنى هیزە دىنى قەومىيەكانە و دامەزراندنى حكومەتيكى هەلئىزىراوى خەلكە لەلايەن خۇيانەووە لە فەزايەكى ئازادو نارامدا . ئەمەش بەندە بە بەهيز بوونى قوتبى سۆشىيالىست و سكوولار لە كۆمەلگەى عىراق دا . سىمى نورى

بەرەو سۆشیالیزم

بلاوكراووى حیزبى كومونىستى
كرىكارى چەپى عىراق دەرى دەكات
هەمو دوو هەفتە جارىك دەر دەچىت

سەرنووسەر : سىمى نورى
بەريۆبەرى نووسىن : بژارى شاعر
موتناژ : صباح ابراهيم

پاشماوهی رېکخراوی بهرگری له مافهکانی منالانی

بۆژانه نيسك و پرسوسكيان ووردوخاش دهكریت و كهسايهتياڼ له ژير پي ده نريت وه ليدان و نازاردان و سوكايهتی پي كردنيان بۆته دياردهیهکی ناسایی له خيزان و قوتا بخانه و كۆمه لگادا. وكو چۆن پيشتار له سه رده می به عس دا منالان په لكيش دهكران بۆ ناو سياست و به سروودی نيشتمانی گۆش دهكران و به ناوی جوړاو جوړه وه رهوانه ی سه ربا زگه كانی مه شق كردن دهكران له ژير ناوی (له شبال سهدام) به هه مان شپوه له ژير دهسه لاتی له حزابه كوردی په كاندا هه مان سياست په يره وه دهكراو منالان ده بونوه قوربانی نه م سياست تانه. هه روه ها شه رو ناواريی وبی كاری وشه ری ناوخوی نيوان يه كيتی و پارتی و ده ست خسته ناو كاروباری كوردستان له لايه ن ده ونه تانی ناوچه كه وه وه سياسته تی درې ئينسانی نه مريكا له عيراق و له هيرش و په لاماره كانی بۆ سه ر خه ئکی عيراق و له ژير ناوی رزگار كرنی خه ئکی

عيراق له ده ست بژیمی به عس و سهدام حوسين عيراق بووه مه يدانی شه ر و پيكدان له پيناو به رژه وندليكانی خوی داو گیانی ناسکی هه زاران منالی كرده سووته مه نی نه و شه رانه .

منالانی عيراق ئیستا له هه ر كاتییکی تر ژيانيان زیاتر له مه ترسيديا به كه به هوی هه ئبژارده نه وه نا ئوگۆر له عيراق دا پيك دیت و ده ستور و ياسايه کی نوی كه له ژير دهستی شيعه و نه و نه حزابانه دا داه نريت ، كه هيچ نزيكايه تيه كيان له گه ل خواست و داوا كاريه كانی خه لكيدا ئی په .

ديمه نی منالان له بۆنه و مونساه با ته وه حشيه كانی ئيسلامی سياسی دا به شيويه ك ده بينزين، كه ناچار كراون به هه نگرتنی (خه نجه ر) و بريندار كرنی سه روچاويان هه تاوه كو خوينی لی دیت، نه م ديمه نه (ساد) و ترسناكانه كه ئيسلاميه كان ده يسه پينن به سه ر منالاندا كه هقی منالی

يان لی سه نراوه ته وه و به له شكريکی دريژ پيناسه ی ده كهن، نه وان نه و دروشمه خوينای په كه له نه عاشورا ... هتد به نه نجام ده گه يه نن له كه يه کی شه رمه هينه ره به سه ر مرؤقايه تی په وه .

هه تاوه كو كۆمه لگايه کی مه ده نی و سكو لار دانه مه زريت كه تيايدا مافه كانی منالان به ره می بناسريت وه سياست و دين له گيانی منالان كۆتا بكريت، منالان هه ر چاوه روا نی ئيمه گه و ره كان ده كهن.

رېكخراوه كه مان نه م نه ركانه به په له ده خاته سه روو كاره كانی په وه :

1. جيا كرده نه وه ی دين له فيركردن و په روه رده ی منالان دا. پيوسته دين له ژيانی منالان ده خا لته نه كات له هيچ كات و زه مانيكدا. و دوور خسته نه وه ی مندالان له كيشمه كيشی سياسی .

2. قه دهغه كرنی ليدان و توندو تيزی و نه

سه ر منالان. نه نجام ده رانی نه م تاوانانه توند ترين سزا و مر بگرن.

3. قه دهغه كرنی فه رزی حيجابی ئيسلامی و به شودانی منالانی كچ ، نه نجام ده رانی نه م تاوانانه له دادگادا روويه رووی سزای تووند بكرينه وه .

4. قه دهغه كرنی ئيشی منالان و دابين كرنی باشترين پيداويستی په كانی ژيان بۆيان.

له هه ل و مه رجیكي ناوادا منالان پيوستيان به به رگريه کی زیاتر و جدی تر له لايه ن گه و ره كانه وه په ، هه ر بۆيه دروست بوون و پيكه اتنی رېكخراوه يه کی نه م جوړه گرنگی ميژووی خوی هه په .

سه رگۆن نه حمده

لېسرراوی رېكخراوی بهرگری له

مافه كانی منالانی عيراق

پاشماوهی ل3..... چاوپيکه وتنی مائپه ری دهنگه كان

كردنې بزووتنه وه ی ناوه كیيان ناويزانی يه كتری بوون و په يوه ندييه ده ركه يه كانيشيان هه ئه ئنجراوی نه و بارودوخه سروشتيه ناوه كیيانه يانه . نه ئبه ته بۆرژووا چۆن سياسته تی هه په و ده كيات ، ناواش شيعری هه په و ده ينووسيت . سياست ته دارانی بۆرژووا و شاعيره كانيان هه مان رۆلی چينايه تی له مه ر خزمه ت كردن په چينه كه ی خویان ده گيڤرن . به لام نوينه ره سياسييه كانی بۆرژووا به و راده په گرنگی به شيعری چينه كه ی خویان ده دن كه بتوانيت وه كو ماده ی سه ركه له سه ر جه ماوه ر كارگيه ری هه بېت و ږنگه ش له چوونه پيشه وه ی شيعری خه باتكارانه ی چينه كه ی به رانه بری بگريت . دوور خسته نه وه ی شيعر له سياست بۆ بۆژووا زور سوود مه نده .

له گۆتره نييه كه له هه موو لايه كه وه كه وتوونه ته گيانی شيعر ، به خۆرابی نه و هه موو ووتار و ناميلكه و په رتووكانه ی له سه ر ده رناكهن . هيرش كردن بۆ سه ر شيعر ، هيرش كرده بۆ سه ر هه موو به شه كانی تری نه ده دب و هونه ر . له شيعره وه هه موو جار يك ده ست پيژده كهن ، چونكه شيعر سه نته ره . نه گه ر شيعر برووخينن ، توانای رووخاندنی نه وانی تريشيان له هه گبه دايه . شيعر نه و بوركانه په كه په سه ته نه کی بيبره كان ده كاته وه . بۆرژووا باش ناگی له وه په بۆيه قه ت وا زی لی ناهينيت . له راستيدا گرته كه له لويادا نييه كه نوينه ره شه رهنگی و سياسييه كانی بۆرژووا چۆن له شيعر ده روان و به چ شيويه كه ليی

ده دن و چ داوینکی بۆ ده نينه وه ، به ئكو گرفته كه له بلاو بوونه وه ی په تاي پروپاگه نديان و توش بوونی ژماره يه کی به رچاوه له شيعر ويستان و قه ئه م په ده ستانی راديكال و ئينسان دوست پيی . وه لامدانه وه ئيمه بۆ هه ئته كاندنی بنه ما فكريه كانی په تايه و له لايه نيکی تريشيدا يارمه تيدانی چاك بوونه وه ی توش بووه كانه . بۆرژووا به هه نگرتنی لافيته ی ده ركردن شيعر له جوگرافيا ی سياست ، نه ك هه ر له به رانه بر شيعری شۆرشيږانه دا راده وه ستيته وه ، به ئكو شيعری چينايه تی خويشی له و بواره دا ده كاته قوربانی سه ركه وتنی پيلانه كه ی .

رژگار :- ماوه يه كه له مه ويه ر نجه ره ووتاريكت له سه ر شاعیری به رزی كلاسيك نالی بلاو كرده وه ، من له م هه ول دانه ی تۆ دوو شت به خه يانما دی ، په كه م :- تۆ زیاتر وكو شاعیری موله تزم نه نووسی ، چۆنه سه ر له نالی و نه ده بی كلاسيك ده دی ؟ دووم :- له ئيگۆلینه وه ی كردت نه تويست به كورتی چی تازه له باره ی نالی به خوینه ران پلی ی ؟

بژار :- من به و مانايه شاعیریکی موله تزم كه سه ر له نه ده بی هه موو قه ئاغه كان و قوتا بخانه كان بده م . به هوی په يوه ندييه چينايه تيه كه كانه وه په كه ناتوانم له قاوغیكي به رته سكددا خۆم مه لاس بده م . ئيلتيزام بۆ من ده رگا كرده وه په به رووی

جيهانی دمه رده دا ، په ل هاويشته نه بۆ هه ر شينيك واتا مرؤيه كان و داهينان و نويوخوازی تيا بدۆز مه وه . نه وه ئيلتيزام نييه كه جولانه وه ی من سنووردار ده كاته وه ، چونكه ئيلتيزام هه ميشه هه موو كۆمه لگا به مه يدانی مملانی ده زانيت . نه ده بی كلاسيکی له روانگی خه باتی چينايه تيمه وه رت ناكرتته وه ، به ئكو به رخنه گرتن و هه ئبژاردن ، به به راوورد نه گه ل سه رده مه كه ی خويدا ، مشتومال ده كريت . نه ده بی كلاسيکی بۆ من جيگای شاخ و بال ئی روواندن نييه ، به لام ده سكه وتيکی گه وری رۆشنيبري نه وه كانی پيشووه و جيگای فه رامۆش كردن نييه . بی باكين له رخنه گرتن له لايه نه فكري و هونه رييه لاوازه كانی ، به لام ببياكيشين له هه ئبژاردن و ستايش كرنی لايه نه ره وه قداره كانی . سه ردانى من بۆ نه ده بی كلاسيکی له راستيدا سه ردان نه بووه ، چونكه من پيش نه وه ی شيعره كانم به كه شوه وا ی شيعری نه وانه وه مو توريه بكه م و نه گه ئياندا گه وره بين ، ناسيوومن و ناسياويه تيه كه شم هه ميشه به رمه سه ر هاتوه .

نالی وكو به توانا ترين شاعیر له نه ده بی كلاسيکی كورديدا ، ناشنايه تی گيانيم هه په له گه ل مۇسيقا و وینه و ده بريينه شيعريه كانيدا . ئيستاش هه نديك له شيعره كانی كه ده يا نخوينمه وه به نه فسوونی ده سه لاته كه ی زیاتر له جاران سه رسام ده بم . من وه كو شاعیریکی موله تزم به رگا ر بوونی چینی كریكار و هه موو به شه مينه ته كانی كۆمه لگاوه ، ناتوانم په لی خویندنه وه و

تيږامان و نووسين بۆ هه موو كون و قوژينه كانی نه ده بی مرؤقايه تی دريژ نه كه م ، وه ناتوانم له و بيشه يه دا بونی هه موو گوئيکی بۆ نخۆش و گه شاهه نه كه م . شيعری نالی هه رچه نده درك و داليکی فكريی زوری به خويوه گرتوه ، به لام له بارى هونه رييه وه بيشه په کی سه ر تا خوار پاراويه له گۆل . ليگۆلینه وه له شيعره كانی نالی كاريکی نامۆ نييه به ئيلتيزامی سياسی و شيعریی من ، چونكه شيكرده نه وه به به كاره ينانی ميتودی ماركسيستانه له هه چ بواريكدا بيت ، ناسووده یی ده به خشيت به گيانم . من پينچ ووتارم به رنجييره له كۆی شه ش ووتار كه له سه ر نالی نامادم كرديبو ، بلاو كرده وه . هه رچه نده پرۆژه كه م ته وا و نه كرديبو ، به لام هه نديك شتم تيا دابوون به ده سته وه . به لای مه وه زۆر لايه نی تاريك له ژيانى ناليدا هه په كه هيشتا رۆشن نه كراوه ته وه ، له و چهن ووتارده په نجه م بۆ هه نديكيان پاكيشاوه . خۆت واته نی به كورتی ده مويست به خوینه ر بليیم : نالی ناشقی حه بيبه بووه ، به لام حه بيبه ناشقانه نالی خو ش نه ويستوه . حه بيبه هه م ريزی نالی هه بووه لای و هه م سۆزيکی به زه یی ناميزيشی بۆ هه بووه . حه بيبه به زۆر به شو دراوه و ميژده كه شی خاوه ن پله وپايه يه کی كۆمه لايه تی بووه . حه بيبه نه ويستوه كيشه بۆ نالی دروست بكات و رازيش نه بووه نالی نه و كيشه په گه وره بكات ، بۆيه جوابی نالی كرديوه . بزووتنه وه ی سۆفيزم له ناوچه ی سلیمانی

بولا په ره 7

دژايه تی نالی يان

پاشماوې ل 1.....دهسه لاتدارانی کوردوستان و پياده کردنی ديمؤكراسی

تینگه یشتن - مهفوم- یهکانگیر دهبیتهوه (و یهکیکی تریشیان ، فهراهم کردنی زهمینهی نازادییهکانه . نههمه جگه له یارمهتی دانی به گهړ خستنی ههمو هیراده سوودمهندهکان بؤ بهرژهوښتی گشتی و بردنی کومهنگا به ناقاری پېشکھوتندا . له راستیدا دابیین کردنی ناسایش و نان و تهناښته یهکیهتی

کومه لایه تیش به مانا سکولارییه که ی په یوه ست دهبیتهوه بهو پرژه ییوه و پیکهوه دهبڼ به چهند کونه که یه کی گرنګ بؤی . ههر ههمو نه وانه کومه لیک جهه سهرن بؤ بابته تیکی زیندوو که نه ویش فه رمان رهایی خه لکه له لایه ن خه لک خویانهوه . نههمه نه گهر گه یانندی واتای گشتی دیمؤکراسی بیت وهکو نه ووی که بووه و هاتووه و نهک وهک نه ووی که چؤن مامه نه ی له گه لدا کراوه و دهکریټ ، هیشتا وهکو سیستمیکی نابووری- سیاسی- کومه لایه تی له روانگی خه باتی سؤشیالیستانه ی نیمه وه بهو نه نندازییه که پاریزه ری بهرژه وښته دنییهکانی چینی بؤرژوا و هیشتنه ووی دهسه لاتنه که یه تی ، به مهرگ مه حکومت و دهبیټ به شؤرش چینی کریکار و دامه زرانندی سؤشیالیزم له جیگه ییدا ، وهکو قؤناغیکی میژووی کوتای پی بهینریت . با بنه ماکانی نههم دیمؤکراسییه له ره وتی گه شه سندووی میژووی خویدا وهکو سیستمیکی نابووری - سیاسی -کومه لایه تی به ناوهرؤکه بؤرژواوییه که یه وه له کوردوستاندا بیڼینه بهرچاوی خومان و بزاین لهو باره ییه وه چی دهگوزریت . با ناوړیک بدینه وه و بیرسین : کؤیوونه وه گشتییه کان له چ کارخانه و گهړهک و جیگایه کدا بوونیان هه یه و بهرژه دهچن ؟ نهک ههر نه وه نده ، به لکو نهو پرسیره ش جیگای خویه تی که نایا رینگا به هه نسوورانی کهس دمدن لهو باره ییه وه ؟ بیگومان

کؤیوونه ووی گشتی که یه کی که له پایه بنه رته ییهکانی دهسه لاتی خه لکییه بؤ هه لبراردنی نوینه ری راسته قینه ی خویان ، له کوردوستاندا له ژیر سایه ی فه رمان رهایی میلشیاکاندا قه دهغه کراوه و رینگه به هیچ کهس و لایه ن و ریکخراوړیک نادریټ لهو باره ییه وه هه نسوورانی هه بیټ . مهسه نه که له ویدا نییه که تاک تاکي په رله مان تارست و سهرکرده و کارگیري هردوو حوکومه ته که ی ههریمی کوردوستان هینده به کونه پرستیدا رؤ چوون که ناتوانن لا بکه نه وه به لای مؤدیرنه کردنی کومه لگادا ، به لکو نه وان وهکو نوینه ری سیاسی چینی بؤرژوا له کوردوستاندا ناکؤکیه کی قوونیان هه یه له گه ل ههمو هؤشیارییه کی کومه لایه تییدا بؤ چین و تویرتهکانی خواره وه . نا لیرویه که کؤیوونه ووی گشتی وهکو مینبه ریکی ووریا بوونه وه و بنکی نیوه درچوونی دهسه لات ، دهبیټ به جیگای په لامار دانی هیزهکانی بؤرژوا و له پیناوی کؤنترؤل و داخستن و قه دهغه کردنیدا سل له گرتنه به ری هیچ شیوازیکی نا مرؤییانه ناکه نه وه . نههم هیزانه ی بؤرژوا له کوردوستاندا له بواری نازادی مان گرتن و خوییشان دانیشدا (با زؤر هیمانه ش بیت) ههر نه هم یهک دوو هه ووهی پېشودا هه مان دانیانه وه که نایانه ووی به هیچ شیوه یه که فه رمی بیناسن و حه وسه نه ی مامه له کردنیش له گه لیاندا ، ته نیا به گولله هه یانه و بهس . بیگومان نازادییهکانی میتینگی جهه ماوهری و را و بؤچوونی رهنه گرانه ی ناشکرای نامانچ گر و چاپه مه نی و دروست کردنی ریکخراوی سیاسی و هند ، ههر له هه مان چوارچیه ی قه دهغه بووندان و دهکریټ و دهبیټ بهر شالای هیزهکانی ناسیونالیزمی خاوه ن دهوټی میلشیاپی بکه ون . سه بارت به ژنانیش که نیوهی کومه ل

و دهبیټ یه کسان ته وایان له گه ل پیاواندا هه بیټ ، هه مان بی مافیی به سهریاندا سه پینراوه . هیشتا له باری یاساییه وه مافه کانیان زهوت کراوه و له باری کومه لایه تیشه وه زهمینه ی سهره لاندی بزووتنه ووی یه کسان خوازانه یان بؤ فهراهم نه کراوه . له باری سیاسیه وه ، بیگومان ، تیروانین و پياده کردنی کونه په رستی زال به سهر باروؤخی کومه لگادا ، ریکری هاتنه دهره ووی یهک ریزیسی جوولانه ووی جهه ماوهریانه .

به گهړ خستنی نیراده ی سوودمه ند له کوردوستاندا و له پیناوی بهرژه وښتی گشتی کومه لانی خه لکدا ، ته نیا له روانگی دهستکه ووی حزبی بهرته سک و بردنه سهری سهرماییه وه هه نسوکه ووی له گه لدا دهکریټ . وه له بهر نه ووی بهرژه وښتی چینی کریکار که سه نته ر و به شی زؤری بهرژه وښتی گشتی پیک دههینیت ، نه گهر نیراده کان ، نهک به کومه ل ، تاک تاک و په روه وازش بن ، کهم و زؤر ، توشی گرفت جؤراوچؤر دهبڼه وه و له لایه ن دهسه لاتداریتی کونه په رستانه ی ناسیونالیزمه و رینگای به نامانچ گه یشتیان لی دهکریټ . له نیوانی نان له لایهک و ناسایش و یه کیه تی کومه لایه تیش به مانا سکولارییه که ی له لایه کی تردا ، به دریزایی میژووی تازدی دهیان ساله ی کوردوستان ، یهک جیاوازی هه بووه که نه ویش بوونی که مه ی لیړه و له وینی نان و نه بوونی نه وانی تر بووه . دهسه لاتداریتی حوکومه تی میلشیاپی له کوردوستاندا به هؤی پیکهاته ی چینایه تی و میژووی سهرکوت گهرانه ی لکینراوی به بزووتنه ووی هه لپیچانی سته می میلییه وه و ته وهره به ستنی به دهوری نایین و که لچه ری دواکه ووتوونه و سیستمی خیلایه تییدا و هه ووی بیوچوونی بؤ که نه که بوونی سهرمایه ،

ناتوانیت ناکؤکیی بناغه یی خؤی له گه ل خواست و مهرامی چه ساوه کانداه ناشکرا نه خاته روو . دیمؤکراسی له روانگی به ری بؤرژوا و حوکومه ته میلشیاپییه کانییه وه له کوردوستان ، نایبټ له بازنه ی لافیته و پیاوه لدان و ووشی برقیه داره وه دهرچیټ . به کار هینانی خیرا خیرای دیمؤکراسی له قسه و باسه کانیاندا ، ته نیا بؤ چاوبه سستی جهه ماوهر له ناووه و پروپاگنده کردن بؤ دهره وه به کار دهینریت . نه گهر به قشاری کومه لانی خه لک ، دیمؤکراسی له رؤژناوادا هه ناسه یه کی تیا ماوه ، نه واه له وولاتانی رؤژه لاتندا و کوردوستانیش که به شیکه له وان ، نه و هه ناسه یه که گه روودا تاسینراوه . دیمؤکراسی بیجکه نه ووی که له کوردوستاندا پياده ناکری و پیچه وانه ش پیناسه دهکریټ ، ته نانه ت رؤشن کردنه ووی هه مه لایه نه شی وهک مه قوله یهک له ناو جه ماوهردا ، دهکویه بهر ره خنی توله سینانه و هه رده شه و بگره شالای ههمو هیز و لایه نه کونه په رستهکانی سهر به نؤردو وگای سهرمایه داری له و هه ریمه دا . میژوو له دوا ی خیانته ته گه وره که ی 1848 ی بؤرژواوی جیهانییه وه له پاشگه زبوونه ویدا بؤ هه نسان به نه رکه دیمؤکراسییه کانی و سازش کردنی له گه ل ههمو هیزه کونه په رستهکاندا بؤ وه ستانه وه به دژی کریکاران ، نیت نه هم نه رکه ی به خه باتی رادیکانی چینی کریکار و له پیشیانه وه بزووتنه ووی کومؤنیزم سپاردووه . وه داوا کردنی نیمه ش بؤ دامه زرانندی دهسه لاتی شوورای ههر لیرویه وه و بؤ به نه نجام گه یانندی دیمؤکراسی و گه یشتن به سؤشیالیزمه .

بژار 27-03-2005

پاشماوې ل 6.....چاوپیکه ووتنی مالپه ری دهنگه کان

کردووه و له تراجیدای ژبانی نالی دا دهستیان هه بووه . نه ووی که حه بیبه ی هیناوه ، کهم و زؤر په یوه نندییه کی له گه ل سؤقییه کانداهه بووه .

نالی ههرچه نده مه لا بووه ، به لام کابرایه کی دنیایی و کراوه بووه . نالی ههر ته نیا نه و شیعرانه ی له سهر حه بیبه دانه ناوه که ناوی حه بیبه ی تیا هاتووه ، به لکو چهنین شیعی تری دیوانته کی که ناوی حه بیبه شی پیوه نییه ، ههر بؤ حه بیبه ی داناوه . نه مانه و زؤر شتی تریش هه بوون که ده موست له دووتووی شیعره کانییه و بهجه بنج و بنوانیه وه ، به لام به داخه وه پرژه کهم بؤ ماوه یه کی زؤره وه ستاوه . به و هیوا یه له ناینده یه کی نزیکدا

بگه ریمه وه سهری . له تویرینه ووی شیعرهکانی نالیدا زانیاری کومه لایه تی ، ناستی بیر کردنه ووی خه لک ، چؤنیه تی داب و نه ریت و کاریگه رییهکانی ، کیشه ی سیاسی و هند به راده ی جؤراوچؤر به دست دیت . شیعرهکانی نالی ناوینه یه کی بیگهردی سهرمه که شه نه بیټ ، به لام لانی کهم ناوینه یه کی بیگهردی نه و بابته تانه یه که لیی دوواوه . نه و جگه له وینه ی به هیزی شیعیری و قوولی واتا و هونه ری رؤیشتن و گه یشتن به نامانچ ، مؤسیقای شیعیری به راده یه کی زؤر بردووته پیشوه . خوم به ته مان له دهره تیکیدا و له دووتووی نه و پرژه یه مدها شتیک له سهر مامه نه ی نالی له گه ل مؤسیقای شیعیری و

ناسته جیاوازهکانی نه و مؤسیقای و چؤنیه تی هاتنه و هیان له گه ل خودی شیعرهکاندا و پيشاندانی رؤی پؤزه تیقانه تیایاندا ، بنووسم . توانای شیعیری نالی لای نیمه چؤن جیگای په سنه ، لای خؤی ش هه روا بووه . نه و که باسی شیعرهکانی خؤی دهکات و پیایاندا هه لنده دات ، مه به سستی له خو قه به کردن نییه ، به لکو راستییه که مان له دلا بؤ دهچه سپینیت که لامانه . نه و ده لیی گیانی خؤی به لکه شؤردووه ، هینده به پاکي له و باره ییه وه قسه مان بؤ دهکات . نه نووسین له سهر شیعرهکانی نالی و شؤر بوونه وه پیایاندا کاری یهک دوانه و نه هه له کردنیش تیایاندا سهیر و سه مه ریه . رؤیشتن به رینگای

تویرینه وودا ، هه میشه شان دانه بهرکاریکی قورسه . به ددر نه ووی که پله ی توانای مرقه کان له م بواره د جیاوازن ، به ددر نه ووی که بتوانن خؤینه ر به ته وای بازی بکه ن یان نا ، به ددر نه ووی به مهرامی خویان بگه ن یان نه گه ن ، به ددر نه ووی هه ستانیان بهم نه رکه ناسان بیت بؤیان یان تاقه ت پرووکین ، مادهم ناما نه کانیان هینا نه دهره ووی راستییه کهانه ، نیتر نه گه ل راست کردنه ووی که موکوورییه کانیاندا دهبیټ جیگای پیزانین بیت .

نه هم چاوپیکه ووتنه دریزه ی هه یه

له ییادی کومونځه ی پاریسدا

دوايېش به بارانی خوینی
به(ر مه قسه له) , چرای به ختیان دا
دهگرسان

نیمه دوینی و به سهراتی , له
میدانا ناگر نه دین
دهست و قاچی خوی ماوه , له
چاومان زنجیر نه کین
ی مارسه 18

چون ریگه بهین

نازادیمان له دلمانا هه تاوی دا
نهگرساو بیت ؟
چون ریگه بهین دهسه لاتمان

له دهستیانا , شمیریکي پاره ستاو
بیت ؟

نهمرو نیتر زمرده خه نه

دهبی نالای حوکمرانی به سر لیوا
به رز کاتهوه

چاوی نیمه نه ستیره یه

دهبی جوابی هه موو شویک به جریوه
بداتهوه

نهمرو نیتر له شی نیمه

چه قویه که رووه و برین , ده می تیژی
راکرتووه

گیانی نیمه هه وری گر

زه ی هه موو غه مه کانی به بروسکه
داگرتووه

بو ... پېشه وه ,

نهم کاتهوه دل لیدان و سر و رنګمان
هاژه و نوتکه و خوره تاوه

په لامار و دنگ و روانین

وهکو بازوو و بیر و ناوات

سوشیالیزمی تی نالاهه

هر په نجه یه که له روماننا

نالاهه ته دار و تفنگ , بیشکینن

هرچی دلیک

شادی نیمه ده خاته ناو دوزه خیه وه ,
بیوه ستینن

بو ... پېشه وه ,

بزار

که رانه وه له هه لمة تی کریکارا

چون داییتی میشکی هیشتا هیشتوی
عه قلی نهگرتووه
ی مارسه 18

نیلحاد نه بی ده مامکی هه لباته وه
له رووی هه موو نایینکا , مانگی
روخسار شوق بانه وه

سوپا ده بی

وهک دهو لمة تی روما له بهر یه ک
هه لوه شی

پولیس گشتی برینیکه

له هه نگاوی یه که ممانا نه بی برزیت و
داوه شی

* **

به یانی بوو شار خرؤشا

چاو . . پرشنگ و

دل . . ناگر و

دهست . . ناسنی پروتی پؤشا

ووتیان : خه وی سهدان ساله

نهمرو پیلووی دهکاته وه

میژووی چه وساندنه وه (پاریس) ,

وهلامی پی نه داته وه

نهمینه مهرگ بو وه ستانمان

کلاوی خور دهکدینه سر

به ره و گوری هه لکه نراوی

نهم نیزامه نه ددینه بهر

خوین مژینمان تا پو نیه

به گوریانا نه ییه یه خوار

به روویانا رهمان نه کین

به لافاوی بروسکه دار

کووروی دهستان یخه یه گه ر

سهه بهسته نهک دهکاته وه

له قورگیانا پهره به سر

هه ناسه , دا نه داته وه

ووتیان به سه !

هه موو پوژی دارستانیک داریان له

له شمانا نه شان

هه به نیمه زیندانه کان پر نه کران و

دهستی توله له کالانی خه و درینن
هه تاویکی خاموش نه بوون ,
لافاویکی بی نیشتنه وه

نهموی که (تییر) لینی توقیوه

ومرنه دمری , نیوه نهمون

چه می هاوار به گویانا شور که نه وه

وهک کرپوه و توفی زستان , به روویانا
هه لکه نه وه

نیوه به رزن , به و قه دهری لوتکه ی
چیبا شهرمه زاره

نیوه گه شن , به و قه دهری گول له
رهنگی خوی بیزاره

نهم (پاریس) ه درگیاهه که

به رووی ناسوی کریکارا داخراوه ...
بیکه نه وه

نهم (پاریس) ه باستیلیکه

به رووی چینی کریکارا راست
بوته وه ... بیخه نه وه

نابی نیتر نازادیمان

وهک نه ستیره ی که لاویژی دوا ی
هاوینان پینه که نی

نابی نیتر خرؤشانی

نیمه چینی بوجوازی له ره گه وه
هه لکه نه نی

مه شخه لانین که وتوینه ری ,
برستییمان نه سوتینن

هه لپیچانی چه وساندنه وه

نیتر گزیکه له سر لاشه ی سهرمایه دار
نهمروینن

هاوار نه کرا :

نهموی بلی , ژن له ریزی پیاوا نیه
دوو گلینه ی نه کین به کالانی

خه نجر

نهموی بلی , کاری مندان هه لویه کی
به رزه فر

نهمینه ناو جگه ریه وه که نه پشکوی
نهم خینه سر

نهموی بلی کریی چوون یه ک

نهمه شی یه و دابین نابی

گرې چنگمان به دهشتای هه موو
سپنه ی ری بردووه

نهموی بلی دین و دهو لمة نه بی یه ک
بن

کوانووی رهمان فیری نه کات

به یانی بوو شار خرؤشا

هه رچی بازی نه سهروت هه بوو

له سنگیانا ... وهک ناگری کووره
جوشا

دیسانه وه له میژوودا (پاریس)
زهنگی لیدایه وه

وهک بارانی به هار , مهرگی به سر
زولما به ردایه وه

هاوار نه کرا :

نیمه ی جگه بینه سهر یه ک
دمر یایه کین , گه ووه و به رین

نیمه درخت , بینه لای یه ک
گه ووه ترین دارستانی چر و زبهنگی

سهر زه وین

نازادیمان له مه چه ک و

بازووماننا زیندانییه , بهری نه دین
کریکارین به ناوا تی له میژینه ی

خومان نه گه کین

ومرنه دمری

بریاریکه , که رانه وه نه بیستوه
ومرنه دمری

ریزه کانمان به خوین و دل یه کخستوه
دمرگی مال و دمرگی دلتان ناوه لاکه ن

هه م خوتان و هه م ناگرتان له
تینویتی به ره لاکه ن

ومرنه دمری

به پاره ستان , نیمه سیس و نه وان
گه شن

نیمه کوپله ی به ره هم هین و نه وان
گه ووه ی خاوهن به شن

ومرنه دمری

با برینمان گر بسینی و کلیه بکات
ومرنه دمری

با دل له ناو خوری دهستا خوی نوقوم
کات

که زریانی نیمه هه لکات

که شتی نه وان سهرنگوومه

چاوی نیمه بروسکه بات

پوژی به ختیان شوی شوومه

هاوار نه کرا :

هه وری خوینن ... بگرمینن

ی مارسه 18 ,

به رنامه ی ته له فزیونی سه ته لایتی "یه ک دنیا ی باشر"

"یه ک دنیا ی باشر" ته له فزیونی حیزبی کومونیستی کریکاری جه پی عراق.

www.socialimnow.org/bwtv/indextv.htm